

Τα «πεσκέσια», οι αλλαξοπατριαρχίες, οι όρκοι υποταγής στον Σουλτάνο, οι προδοσίες και οι...αργίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου

✘ Οι αλλαξοπατριαρχίες υπήρξαν ένα φαινόμενο καθ' όλη την διάρκεια της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Το φαινόμενο αυτό κορυφώθηκε κατά την Τουρκοκρατία. Οι μνηστήρες των θρόνων των πατριαρχών συναγωνίζονταν μεταξύ τους με προσφορές χιλιάδων φλουριών προς τους Τούρκους διοικητές για το ποιος θα πατριαρχεύει. Οι αιώνες που θα ακολουθήσουν αποτελούν την πιο μαύρη εποχή των κληρικών και της Εκκλησίας, γι' αυτό τον λόγο αποσιωπούνται από τα βιβλία την ιστορίας μας. Οι αγοροπωλησίες των αξιωμάτων των κληρικών, ταπεινωτικές δημοπρασίες για τους θρόνους, δωροδοκίες, συνομωσίες και ελεεινή εκμετάλλευση του υπόδουλου χριστιανικού ποιμνίου, αποτελούν μερικά από τα τραγελαφικά γεγονότα της εποχής. *«Οι περί τον πατριάρχην αρχιερείς ουδέν άλλον εσυλλογίζοντο παρά το φατριάζειν περί το αλλαξοπατριαρχεύειν»* γράφει ο Αθ. Κομνηνός Υψηλάντης στο έργο του (*«Τα μετά την άλωση»*, σελ. 85).

Μεταξύ 1623 και 1700 δηλαδή σε διάστημα 77 ετών έγιναν πενήντα αλλοξοπατριαρχίες! Ο Άγγλος περιηγητής Τζορτζ Γουέλερ στο έργο του (*«A journey into Greece»*, Λονδίνο 1862, σελ. 192) αναφέρει: *«Ο ορθόδοξος κλήρος είναι τόσο φιλόδοξος που οι μητροπολίτες αγοράζουν τον πατριαρχικό θρόνο πίσω από τις πλάτες των ανταγωνιστών τους απ' τον Μεγάλο Βεζύρη. Κι εκείνος χαίρεται να τους βλέπει να αλληλοσπαράσσονται για το ποιος θα του προσφέρει τα περισσότερα πεσκέσια. Για την εξαγορά του αξιώματος καταβάλλουν τεράστια ποσά. Και για να τα εισπράξουν καταπιέζουν και καταληστεύουν τους φτωχούς χριστιανούς»*. Οι αλληλοσυκοφαντίες των επίδοξων Πατριαρχών προς τους Τούρκους ήταν το κύριο όπλο για την ανάληψη του πατριαρχικού θρόνου.

Το 1700 το πεσκέσι για την εξαγορά του πατριαρχικού αξιώματος είχε φτάσει τα 60.000 τάληρα! Όπως γράφει ο περιηγητής Πιτόν Ντε Τορνεφόρτ, *«Είναι θλιβερό, να βλέπει κανείς τον αρχηγό της Εκκλησίας να διορίζεται απ' τον σουλτάνο ή απ'»*

τον Μεγάλο Βεζύρη, απ' τους δυνάστες δηλαδή του λαού και της χριστιανοσύνης. Αλλά το πιο θλιβερό είναι ότι οι Ρωμιοί δημιούργησαν αυτήν την κατάσταση. Αρχικώς οι Τούρκοι είχαν αξιώσει ένα ποσό συμβολικό κατά την ανάρρηση του νέου πατριάρχη για την επικύρωση της εκλογής. Οι ορθόδοξοι ιεράρχες έκαναν το αξίωμα του πατριάρχη δημοπρασία και η τιμή του θρόνου έφθασε σήμερα τα 60.000 τάληρα. Ο ένας πατριάρχης εκδιώκει με την δωροδοκία τον άλλον».

Η αμάθεια και η αγραμματοσύνη των μοναχών της εποχής αυτής μάστιζε και τους πατριάρχες και αποτελούσε το κύριο στοιχείο του κλήρου σύμφωνα με τα όσα αναφέρουν αναλυτικά οι περιηγητές. Οι αλλαξοπατριαρχίες επί χρηματικής εξαγοράς γίνονταν και μέχρι την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης: «Η σύνοδος αγοράζει τον πατριαρχικόν θρόνον απ' τον οθωμανικόν αντιβασιλέα δια μία μεγάλη ποσότητα χρημάτων, έπειτα τον πωλεί ούτινος της δώση περισσότερον κέρδος και τον αγοραστήν τον ονομάζει πατριάρχη. Αυτός λοιπόν δια να ξαναλάβη τα όσα εδανείσθη δια την αγοράν του θρόνου, πωλεί τας επαρχίας ήτοι αριεπισκοπάς, ούτινος δώση περισσοτέραν ποσότητα και ούτως σχηματίζει τους αρχιεπισκόπους» («Ελληνική Νομαρχία» σελ.128).

Ο όρκος υποταγής των πατριαρχών στο σουλτάνο

Ο Τούρκος κατακτητής, ως αναγνώριση της συμβολής στην Άλωση της Κωνσταντινούπολης και των πολύτιμων υπηρεσιών που παρήχαν οι ρασοφόροι ((Όταν έγινε το οριστικό σχίσμα των δύο Εκκλησιών Νέας Ρώμης (Κωνσταντινούπολης) και Βατικανού, ο τότε επικεφαλής Πάπας της Ρώμης και του Βατικανού αναθεματίστηκε και αφορίσθηκε δημόσια απ' τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, το δε ανάθεμα τοποθετήθηκε πάνω στην Αγία Τράπεζα του ναού της Αγίας Σοφίας. Το μίσος αυτό έστρεψε την πορεία των Σταυροφοριών εναντίον της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας με αποτέλεσμα την πρώτη άλωση της Κων/πολης κατά την Δ΄ Σταυροφορία. Για άλλη μία φορά η Εκκλησία καθόριζε αρνητικά την μοίρα του Βυζαντίου. Μετά την ανακατάληψη της Κων/πόλεως απ' τους Βυζαντινούς κάθε ενωτική προσπάθεια απ' τους αυτοκράτορες Ανδρονίκου Γ΄, Ιωάννου του Κατακουζηνού, Μανουήλ Παλαιολόγου και Κωνσταντίνου Παλαιολόγου κατέρρευσε μπροστά στις αντεθνικές και προδοτικές θέσεις των ιεραρχών.

Την εποχή εκείνη ένας άτακτος σχετικά στρατός εκείνος των Οθωμανών θα κινηθεί κατά της διαλυμένης απ' το Πατριαρχείο και το Χριστιανισμό, Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Ο αρχηγός των Οθωμανών ο Μωάμεθ ο Β΄ γνωρίζοντας το έργο και την επιρροή των ρασοφόρων πάνω στον θρησκόληπτο και δεισιδαίμονα λαό,

χρησιμοποίησε διαβρωτικά την δύναμή τους για την εκπόρθηση της Πόλης. Και φυσικά αυτό το πέτυχε με την πλήρη σύμπραξη του τότε Πατριάρχη Γεωργίου Κουρτέση ή Γεώργιου Σχολάριου Γεννάδιου και της ανθενωτικής του ομάδας.

Ο Σχολάριος, φανατικός υπερασπιστής της Ορθοδοξίας και ανυποχώρητος εχθρός της ένωσης των δύο Εκκλησιών, έφυγε οργισμένος απ' την σύνοδο της Φερράρας όπου η Βυζαντινή αντιπροσωπεία με επικεφαλής τον Ιωάννη Παλαιολόγο παρακαλούσε τους Δυτικούς για την «ένωση» και το μέλλον της Κων/πολης. Ο Σχολάριος στα βήματα του σκοταδισμού και της προδοσίας που ακολούθησε αφόρισε δημόσια τον Πλήθωνα και έκαψε το «Περί Νόμων» σύγγραμμα του. Κατά την περίοδο της πολιορκίας οι ανθενωτικοί ιεράρχες του Πατριαρχείου τρομοκρατούσαν τον λαό και τους λίγους πολεμιστές με επαίσχυντες προφητείες ότι δήθεν ο θεός με την μορφή πυκνού νέφους ή μέσα απ' τους καπνούς και την ομίχλη εγκατέλειπε την Πόλη, ή ανατίναζαν με εκρηκτικά ολόκληρες αποθήκες όπλων και τροφίμων, ή προέτρεπαν τον κόσμο να αυταμολήσει στους Οθωμανούς. Ο ίδιος ο Σχολάριος περιφερόταν αλλόφρων στους δρόμους της Κωνσταντινουπόλεως διαλαλώντας ότι «είναι πióτερο το τούρκικο σαρίκι απ' την παπική τιάρα» και ότι «είναι θέλημα θεού η Πόλη να τουρκέψει». Τέλος, υπάρχει και η άποψη, ότι οι ανθενωτικοί ιεράρχες άνοιξαν την Κερκόπορτα για να εισέλθουν οι Τούρκοι μέσα.)) τους αντάμειψε με εξουσία και πλούτο πολύ μεγαλύτερης εκείνης την οποία κατείχαν επί χριστιανών βασιλέων. Τα λόγια του ίδιου του Μωάμεθ προς τον συνεργάτη του Γεννάδιο είναι χαρακτηριστικά: «Πατριάρχευε κρατώντας όλα τα προνόμια τα οποία εσύ θέλεις, όπως και οι πριν από εσένα πατριάρχες είχαν». Επίσης ο Βυζαντινός ιστορικός Φραντζής γράφει για το γεγονός: «Ο Μωάμεθ έδωσε προστάγματα έγγραφα στον πατριάρχη, με εξουσία βασιλική υπογεγραμμένη από τον ίδιο τον σουλτάνο, ποτέ και κανείς να μην ενοχλήση ή αντιταχθή αυτού και να είναι αυτός κυρίαρχος, και απόλυτος επί παντός εναντίου. Τέλος και από φόρους ελεύθερος να είναι και αυτός και οι πατριάρχες του αιωνίως, καθώς και οι υπόλοιποι που ανήκουν σ' αυτόν αρχιερείς». (Κυριάκου Σιμόπουλου, «Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα», σελ.168).

Ο Σχολάριος, ο υμνητής του Μωάμεθ και μέγας διώκτης της ενώσεως των Εκκλησιών, ήταν τόσο αντίθετος του Ελληνικού Πνεύματος και μισούσε με τέτοιο πάθος κάθε τι το ελληνικό, που αρνιόταν με κάθε τρόπο και αυτόν ακόμα τον τίτλο του Έλληνα πατριάρχη. Για τον Μωάμεθ το Πατριαρχείο και ο κλήρος θα γινόταν το αστυνομικό όργανο και μέσο για την ολοκληρωτική υποταγή των Ρωμιών.

Απότοκο των συμφωνιών, που ανάγονται στην περίοδο πριν την πτώση της Κωνσταντινούπολης, αποτελεί ο όρκος που έδιναν οι πατριάρχες, όταν ανελάμβαναν τα καθήκοντά τους. Για την ακρίβεια δεν πρόκειται για μια απλή ομολογία πίστης προς το σουλτάνο, αλλά για μια δήλωση υποταγής, όχι μόνον στον «κραταιόν αυτοκράτορα βασιλέα», αλλά και στη γυναίκα και στα παιδιά του («ου μόνον εις τον βασιλέα, αλλά και εις την βασίλισσαν και εις τα βασιλίδια»), ακόμα και στους γαμπρούς του.

Το 1905 εκδόθηκαν από το Πατριαρχικό Τυπογραφείο υπό την επιστασία του αρχειοφύλακα του Πατριαρχείου Καλλίνικου Δελικανή τα σωζόμενα επίσημα εκκλησιαστικά έγγραφα από το 1564 έως το 1863, που αφορούσαν στις σχέσεις του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως με διάφορες ορθόδοξες Εκκλησίες. Ο όρκος υποταγής στο σουλτάνο, που έδιναν οι πατριάρχες επί Τουρκοκρατίας είναι καταγεγραμμένος στον τρίτο τόμο. Δημοσιεύεται παρακάτω ένα απόσπασμα, ενδεικτικό της πατριαρχικής δουλοπρέπειας έναντι της οθωμανικής εξουσίας.

Στο τρίτομο έργο του αρχιμανδρίτη Καλλίνικου Δελικανή, αρχειοφύλακα του Οικουμενικού Θρόνου, περιέχεται η άγνωστη αλληλογραφία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως με άλλα «αδελφά» πατριαρχεία (από το 1564 έως το 1863) με νουθεσίες, συστάσεις και οδηγίες για υποταγή στη σουλτανική εξουσία, εκφοβισμούς κι αφορισμούς.

«Ομολογώ δια της παρούσης μου εγγραφής ίνα φυλάττω προς σε τον κραταιόν αυτοκράτορα βασιλέα καθαράν πίστιν και εύνοιαν, καθά χρεωστώ τούτο από φυσικού και νομίμου χρέους, και ίνα υπάρχω εις τον ορισμόν και εις το θέλημα και εις το πρόσταγμα της βασιλείας σου, και κατά παντός ανθρώπου εναντιουμένου τω παρόντι όρκω· (...) ου μόνον εις τον βασιλέα, αλλά και εις την βασίλισσαν, και εις τα βασιλίδια αυτών τον όρκον απευθύνει λέγων· ει δε συμβή το κοινόν τινι αυτών αποδούναι χρέος, ίνα έχω απεντεύθεν χωρίς αμφιβολίας οιασδήτινος η χρείας ετέρου όρκου προς τον περιπόθητον υιόν της αγίας σου βασιλείας φυλάσσειν επ' αυτόν την αυτήν καθαράν πίστιν και άδολον εύνοιαν.

(...) Σωζομένης δε της προς αυτόν πίστεως, και ευνοίας μου, και της τιμής της βασιλείας σου, ίνα υπάρχω εις τον ορισμόν και εις το θέλημα και πρόσταγμα της περιποθήτου αυγούστης της αγίας σου βασιλείας· (...) ίνα υπάρχω εις τον ορισμόν και εις το θέλημα και πρόσταγμα της βασιλείας σου και ποιήσω καθώς αν διορίσηται η βασιλεία σου εγγράφως τε και αγράφως, η περί της περιποθήτου σου θυγατρός της περιφανεστάτης (. . . .) και του μέλλοντος αυτή συζευχθήναι, η

περί άλλης τινός οικονομίας ορισθησομένης παρά της βασιλείας σου.

Εάν δε γένηται οιοσδήποτε δισταγμός, η αμφιβολία, απευθύνω εμαυτόν εις την περί τούτων ερμηνείαν, κατά τον ορισμόν της βασιλείας σου, και ως φυλάξω ταύτα δια της παρούσης μου εγγραφής σώα και απαράθραυστα, εκτός δόλου και πάσης παροικίας, η παρερμηνείας τινός· ούτως είη μοι και το θείον ίλεων.

(...) Φυλάσσειν προς μεν τον βασιλέα πίστιν ορθήν, προς δε τας εκκλησιαστικάς παραδόσεις και συνηθείας έχειν γνώμην αμετακίνητον, και μηδαμώς νεωτερίζει εν ταύταις· άλλως δε ποιούντα ταύτα και απαυθαδιάζοντα η προς τον βασιλέα, η προς τας εκκλησιαστικάς διατυπώσεις εκπίπτειν της αξίας, ώστε ου μόνον αρχιερέα, αλλά ουδέ χριστιανόν λέγεσθαι· τούτο γαρ σημαίνει το από Χριστού μη κεκλήσθαι, ως τον χριστόν Κυρίου παρενοχλούντα».

Προδοσίες και αφορισμοί της Επανάστασης και των Ελλήνων

Το 1603 το Πατριαρχείο εγκαθίσταται στην περιοχή της Κων/πολης, που ονομαζόταν Φανάρι. Με την βοήθεια των Τούρκων η συνοικία άκμασε δημιουργώντας την πιστή σε αυτούς φαναριώτικη αριστοκρατία. Έκτοτε το Πατριαρχείο ονομάζεται και Φανάρι. Πριν και κατά την διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασεως του 1821 το Πατριαρχείο ή Φανάρι έπαιξε ρόλο προδοτικό και αντεθνικό. Όπλα του οι αφορισμοί και οι προδοσίες στους Τούρκους.

Κατά το τέλος του ιη΄ αιώνα εμφανίστηκε στο προσκήνιο ένας Αρματολός εξ Ακαρνανίας, ο Χριστόδουλος Ξηρομερίτης. Σπουδαγμένος στην Γαλλία υπήρξε μέλος της Γαλλικής Επανάστασεως όπου είχε διατελέσει και επαναστατικό έργο. Γύρισε στην πατρίδα του την Ακαρνανία με σκοπό να ξυπνήσει το γένος απ΄ τον βαθύ χριστιανικό του ύπνο. Στα διασωθέντα γραπτά του ο αρματολός φιλόσοφος αναφέρει: «Αιτία της βαρβαρότητος και της δουλείας των είναι η λήθη των επιστημών και της φιλοσοφίας που αντικαταστάθηκαν από την αμάθεια των ακατάληπτων θεολόγων και καθηγητών. Για να βγη το ελεεινό γένος μας από το σκοτάδι πρέπει να πληροφορηθή για τους αρχαίους του σοφούς» («Περί φιλοσόφου Χριστοδούλου Ξηρομερίτη» σελ.4-5). Στο έργο του προέτρεπε τους χριστιανούς αναγνώστες προτού αποτινάξουν τον Τούρκικο ζυγό έπρεπε να απαλλαγούν πρωτίστως απ΄ τον πολύ βαρύτερο τούτου, τον ζυγό του Φαναρίου. Το Φανάρι έσπευσε να κάψει δημόσια το έργο του και να εκδώσει Πατριαρχικό Αφορισμό. Το ίδιο έτος ο Ξηρομερίτης βρέθηκε δολοφονημένος στην Λειψία όπου είχε καταφύγει κυνηγημένος και προδομένος απ΄ τους κληρικούς.

Τον χειμώνα του 1805 πάνω από δύο χιλιάδες Κλέφτες κι Αρματωλοί προδόθηκαν απ' τους συγχωριανούς τους και δολοφονήθηκαν απ' τους Τούρκους, όλοι θύματα του πατριαρχικού αφορισμού. Ο ίδιος ο Κολοκοτρώνης σώθηκε μαζί με πέντε έξι πρωτοπαλικάρα του την ύστατη στιγμή, ενώ το ασκέρι του αριθμούσε περί τους πεντακόσιους πολεμιστές. Ο μικρός αδελφός του Γιάννης Κολοκοτρώνης μαζί με δέκα περίπου παλικάρια έπεσαν θύματα της προδοσίας των καλογήρων της μονής των Αιμυαλών, όπου είχαν πάει εκεί για να ξεφύγουν απ' τους διώκτες τους. Οι καλόγεροι ειδοποίησαν τους Τούρκους και αυτοί τους σκότωσαν όλους.

Ο «Ανώνυμος» της Ελληνικής Νομαρχίας χαρακτηρίζει το Πατριαρχείο μιανό και ανυπόφορο και κλέπτες του λαού τους πατριάρχες: *«Ω συ μιανό Σύνοδος της Κωνσταντινουπόλεως εις τι ομοιάζεις... Αλλά εσύ είσαι γεμάτη από χρήματα που καθημερινώς κλέπτεις απ' τους ταλαίπωρους χριστιανούς... Ω της δυστυχίας σας άνθρωποι βάρβαροι και μωροί! Συ είσαι μία μάνδρα λύκων όπου δεν υπακούεις τον ποιμένα σου και κατατρώγεις τα αθώα και πολλά ήμερα πρόβατα της Εκκλησίας... Και η αμάθεια των Ελλήνων και η απειρία αυτών εφύλαξεν μέχρι της σήμερον εις μακαριότητα το ανυπόφορον κράτος σου»* (σελ. 114-117).

Με την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης το '21 το Πατριαρχείο στάθηκε πάλι προδοτικά έναντι των επαναστατών, υποστηρίζοντας την άρρηκτη συμμαχία του με τους Τούρκους. Ο Γρηγόριος ο Ε΄ επί της πρώτης πατριαρχίας του αφόρισε τον Ρήγα Φερραίο, τον Αλέξανδρο Υψηλάντη και τον Μιχαήλ Σούτσο, ενώ επί της τρίτης πατριαρχίας του εξέδωσε τις τρεις γνωστές πλέον αφοριστικές εγκυκλίους του εναντίον όλων των επαναστατών. Και επειδή «την προδοσία πολλοί ηγάπησαν, μα τον προδότη ουδείς» αρκετές φορές ακόμη και οι στενότεροι συνεργάτες του σουλτάνου όπως ο Γρηγόριος ο Ε΄ έχασαν το κεφάλι τους απ' το τούρκικο γιαταγάνι όταν το απαιτούσε η εξυπηρέτηση των ευρύτερων τουρκικών συμφερόντων. Έτσι τον Απρίλιο του 1821 ο Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε΄ απαγχονίσθηκε δημόσια στην κεντρική πύλη του Πατριαρχείου. Η περίπτωση της εκτελέσεώς του επ' ουδενί δεν αποτελεί θύμα πατριωτισμού όπως σήμερα λέγεται, παρά θύμα αλλαξοπατριαρχίας απ' τις διαβολές και τις κατηγορίες του άσπονδου εχθρού του Ευγένιου προς τον σουλτάνο.

Επίσης η εκτέλεση είχε να κάνει με αντίποινα για την σφαγή χιλιάδων αμάχων μουσουλμάνων κατά την διάρκεια της απελευθέρωσης της Τρίπολης, αλλά και για να τρομοκρατηθούν όλοι οι ραγιάδες επαναστάτες που ζήτηγαν ελευθερία. Έτσι τα όσα η νεοελληνική παραϊστορία μας διδάσκει στα σχολεία για τον δήθεν εθνομάρτυρα και επαναστάτη Γρηγόριο τον Ε΄ αποτελούν τα γνωστά

ελληνοχριστιανικά ψεύδη.

Όλοι οι σπουδαίοι άνδρες που πολέμησαν με τα διαφωτιστικά έργα τους για την δημιουργία της Νεώτερης Ελλάδας, ή για την πνευματική πρόοδο του τόπου αφορίσθηκαν απ' το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Αμέσως μετά την ανάληψη της εξουσίας απ' την αυτοκέφαλη Ελλαδική Εκκλησία η σκυτάλη των κατάρων και των αφορισμών πέρασε στα χέρια της.

Οι επίσημες αργίες του Πατριαρχείου - Το κερασάκι στην τούρτα

Το Πατριαρχείο, σύμφωνα με το ημερολόγιό του, αργεί «κατά τας εθνικάς εορτάς». Ως εθνικές γιορτές δεν εννοεί όμως, τις ελληνικές, αλλά τις τουρκικές. Η επέτειος της «Νίκης του Αρχιστρατήγου» μάλιστα, που γιορτάζεται στις 30 Αυγούστου, αφορά στις αφαγές του Ελληνισμού κατά τη Μικρασιατική Καταστροφή (Αύγουστος 1922) και στον «Αρχιστράτηγο» της γενοκτονίας μας, Κεμάλ Ατατούρκ.

Πηγή: freeinquiry.gr (Γιώργος Γαλανός, Κωνσταντίνος Παραβάτης)